

Vänsterpress om ”gula västarna” i Frankrike – december 2018

Den 6 december försökte Macron dämpa de omfattande mobiliseringarna mot hans politik genom att ta tillbaka de tidigare aviserade höjningarna av bensin- och dieselskatterna som retat många. Senare lovade han även att se till att minimilönerna skulle höjas med 100 euro/månad. Detta fick dock inte avsedd effekt – demonstrationerna fortsätter.

Se även

[Vänsterpress om ”gula västarna” i Frankrike](#) (slutet av november)

MF 15/12 2018

Innehåll

eFOLKET	1
<i>De gula västarna: ”Periferins folk” gör uppror</i>	1
Flamman	3
<i>Gult uppror mot en dysfunktionell republik</i>	3
Internationalen	5
<i>Macron: En lektion i hur man inte hanterar klimatförändringar</i>	5
Offensiv	7
<i>Gula västarna skakar Macron</i>	7
Proletären	9
<i>Här är Gula västarnas krav för ett rättvist Frankrike</i>	9
<i>Erik Almqvists attack mot Gula västarna avslöjar extremhögern</i>	12
<i>Trots regeringens eftergifter – Gula västar och fackförbund mobiliserar igen</i>	13

eFOLKET

De gula västarna: "Periferins folk" gör uppror

Björn-Erik Rosin

eFOLKET 9/12 2018

“Vi håller på att skriva historia.” Så sammanfattade nättidningen *Mediapart* på söndagsmorgonen stämningarna bland les gilets jaunes, de gula västarna, efter de nya demonstrationerna på lördagen över hela Frankrike. Och i nätupplagan av veckotidningen *L'Obs* löd rubriken: “Någonting är i darrning i kungariket ...”

På söndagen talades det också om att trycket nu växer på president Emmanuel Macron. Hittills har han nöjt sig med att på lördagskvällen hylla ordningsmakten för insatserna under dagen. Presidenten har annars under protesterna mest nöjt sig med att hysta över bollen till premiärministern Édouard Philippe.

Nu har det sagts att Macron kommer att tala till nationen någon av de närmaste dagarna. Vad han då kommer att ha att säga letar de politiska kommentatorerna nu febrilt i sina kristallkuler efter. Mycket står på spel för den politiker som i maj hänfört leende prydde omslaget på det glassiga amerikanska affärsmagasinet *Forbes* till rubriken “Ledaren för den fria ekonomin”.

När Macron tillträdde framställde han sig som den som skulle förändra ett förstelnat Frankrike och driva igenom de ekonomiska förändringar som en rad företrädare på presidentposten som François Hollande, Nicolas Sarkozy och Jacques Chirac inte haft kurage nog för. “Jag är en man för stormiga tider”, förkunnade han i en intervju. Vad det beträffar sätts han nu rejält på prov.

Lördagens demonstrationer (8/12) blev inte lika våldsamma som en vecka tidigare. Mycket beroende på att regeringen nu gett direktiv till ordningsmakten att inte låta sig tas i obalans utan, som det hette, “söka direktkontakt” med demonstranterna.

Och “direktkontakt” handlade det onekligen om. 89 000 poliser och gendarmar hade kallats ut runt om i landet – 8 000 bara i Paris där också ett antal pansarfordon av det slag som annars bara används vid Frankrikes militära operationer utomlands utposterats på gatorna. Siffrorna varierar men det talas om cirka 1 000 arresteringar runt om i landet, främst i Paris, och att närmare 700 personer får tillbringa någon eller några nätter i polisarrest.

Det hela startade som en protest mot höjda dieselpriser. De har ökat med 23 procent i år, bensinpriset med 14 procent. Regeringens beslut att höja dieselpriset ytterligare, “som ett led i övergången till en grönare ekonomi”, satte det hela i rullning.

Men det tycks bara ha varit halmstrået som knäckte kamelens rygg. Missnöjet går djupare än så. Det är pensionärer som drabbats av skatthöjningar samtidigt som pensionerna inte längre är knutna till prisökningarna, bostadsbidrag som sänkts ... Ja, officiell statistik talar om att en fransk familj i genomsnitt tappat 440 euro per år i köpkraft sedan finanskrisen för tio år sedan. Samtidigt som president Macron mer eller mindre avskaffat förmögenhetsskatten (i ett slag 4 miljarder euro till de rikaste). Han har gett företagen, inklusive multinationella bolag, skattesänkningar på 41 miljarder euro och den budget som antagits i höst fanns en ny så kallad “flat tax” som gav ytterligare 10 miljarder euro till de rikaste.

I dyningarna kring de gula västarna väller det fram en rad olika krav som höjda pensioner, höjda minimilöner, krav på maximilöner, förbättringar av service utanför storstäderna, bättre transporter – ja och till direkt politiska krav som att Macron borde avgå, att senaten (landets överhus) ska avskaffas, obligatoriska folkomröstningar ...

De gula västarna är en blandad, embryonal rörelse, med många anleten. Rapporterna i nät-tidningen Mediapart talar om män och kvinnor, äldre och ungdomar, tjänstemän, folk med osäkra anställningar, folk som går på a-kassa, bönder, ekonomiskt inaktiva, pensionärer, småföretagare ... och arbetare. Med bakgrund både till höger och vänster politiskt. Men som har ett gemensamt: det Frankrike som kämpar för att få det att gå ihop vid månadsskiftena ("särskilt de sista 30 dagarna", som stå-upparen och skådespelaren Coluche uttryckte det för över 30 år sedan). Men det handlar inte bara om ekonomi. Lika mycket om känslan av att inte vara sedd, att vara nonchalerad, rent av ringaktad, av politiker och elit i landet.

Det är inte första gången de ekonomiska och sociala klyftorna kommer upp till ytan. 1995 vann förmodligen Jacques Chirac presidentvalet på sitt tal om "la fracture sociale", frakturen i samhället. Några månader senare var allt tillbaka vid det gamla och Chirac hade gjort en helomvändning till "marknadens" fromma. Inför presidentvalet 2012 pekade socialistpartiets kandidat François Hollande ut "finanskapitalet" som sin huvudfiende. Resultatet när han väl tagit över presidentposten blev inte annorlunda än för högermannen Chirac.

Protesterna idag är något som en del franska bedömare talat om, eller varnat för, under rätt lång tid. På 30 år har två miljoner industrijobb försvunnit i Frankrike. Sedan 2005 handlar det om 450 000 industrijobb. Frankrike upplever en ny form av polarisering. Storstäder som dras uppåt av globaliseringens magnet, medan stora delar av landet halkar efter. Och där befolkningen mest känner av att det svider.

Det finns idag två Frankrike. En framgångsrik del koncentrerad till några regioner med Parisregionen i spetsen. Men där ingår också andra storstadsområden som Toulouse, Lille eller Grenoble. Framgångsrika och väl anpassade till den globala ekonomin. Parisområdet ensamt står för en tredjedel av Frankrikes BNP.

Å andra sidan ett samhälle som hamnat utanför eller under framgångsvagnen. Inget obetydligt Frankrike för det omfattar två tredjedelar av befolkningen. Fransmän som bildligt och bokstavligt lever i periferin. I periferin av de stora metropolerna men också utanför de så omtalade förortsområdena.

Kulturgeografen Christophe Guilluy har myntat uttrycket "La France périphérique", periferins Frankrike. Invånare som brottas med långa transporter, deltidsarbeten, företag som läggs ned, problem med samhällsservice och skolor. Det handlar om arbetare, lägre tjänstemän, hantverkare, köpmän, småbönder. Heller inget Frankrike som håller på att gråna och vissna bort. En tredjedel av landets ungdom återfinns i dessa, mot tio procent ungdomar i de "klassiska" förortsområdena.

Arbetare och lägre tjänstemän har drivits ut ur storstäderna på grund av alltför dyra bostäder. "Men att antalet arbetare och lägre tjänstemän blivit färre i storstäderna innebär inte att de försvunnit sociologiskt. De har helt enkelt tvingats ut i periferin, ibland till ren landsbygd", skriver han. Metropolerna, storstäderna, har blivit platsen dels för en burgen medelklass, väl integrerad i globaliseringen, dels en stor grupp invandrare på lågkvalificerade jobb. Guilluy konstaterar elakt att vänstern lyckats erövra städer som Paris och Lyon först sedan de folkliga klasserna tvingats bort därifrån. "För första gången i historien lever de folkliga klasserna utanför den plats där rikedomarna skapas. Detta leder till en social och kulturell chock", skriver han.

Och "periferins folk" finns sannolikt inte bara i Frankrike. Sannolikt gäller detta lika mycket länder som Storbritannien – eller Sverige. Och enligt Guilluy var det "periferins folk" som förde Donald Trump till makten i USA.

Det har också talats om “det osynliga Frankrike”. Nu är det inte längre osynligt. Slumpen gjorde att franska lagar kräver att varje bilist har en gul reflexväst redo. Nu har detta Frankrike sannerligen gett sig till känna.

Flamman

Gult uppror mot en dysfunktionell republik

Jonas Elvander

Flamman 13/12 2018

De gula västarna är ett uppror mot ojämlikhet. Men framför allt mot ett franskt politiskt system som tvingar väljare att rösta fram representanter de inte vill ha. a.

Efter över två veckors tystnad tog Emmanuel Macron i söndags kväll till slut bladet från munnen. I ett omsorgsfullt skrivet tal till nationen försökte han gjuta olja på de gula vågor som har gått höga i Frankrike i över en månad. I ett ovanligt milt tonläge, fjärran från de ironiska gliringar som han hade skickat hem från G20-mötet i Buenos Aires två veckor tidigare, bad han om ursäkt för de uttalanden som han erkände ”har sårat många av er”. Sedan presenterade han en lista på åtgärder som han hoppades skulle blidka proteströrelsen som nu räknas som den största sedan 1968. Utöver att dra tillbaka den bränsleskatt som gav upphov till protesterna lovade han bland annat att minimilönen ska höjas, att dra tillbaka en skattehöjning på de lägsta pensionerna och att skatten på övertidsarbete ska avskaffas. Han uppmanade också de arbetsgivare ”som kan” att skjuta till en skattebefriad bonus till sina anställda vid årsslutet.

Problemet för Macron är att denna lista inte är i närheten av de krav som har ställts av de gula västarna. Efter att ha protesterat i flera veckor utan att uttrycka några konkreta politiska krav utöver att Macron bör avgå har rörelsen nu enats om ett omfattande program. Bland annat kräver man en mer progressiv beskattning, lägre politikerlöner, ett utjämnat socialförsäkrings-system, högre skatter för transnationella storföretag, bevarande av det solidariska pensions-systemet som Macron vill reformera efter svensk modell, hyrestak och nya subventionerade bostäder. Bland mycket annat.

Macrons nyfunna ödmjukhet och silkeslena stämma lär inte imponera på dem som de senaste veckorna har blivit misshandlade av kravallpolis och/eller systematiskt demoniserade av mainstreammedia som illiterata bondläppar. Den här krisen är ingen vanlig fransk protest som kommer att blåsa över på grund av ett tillbakadraget lagförslag. Den är ett symptom på ett allvarligt politiskt och institutionellt sjukdomstillstånd. Den är därmed också främst en fransk angelägenhet.

En femte republik utom kontroll

När gula västar nu dyker upp lite varstans i världen, från Sverige till Irak och Centralafrika, är det lätt att tolka rörelsen som en internationell reaktion mot det rådande globala politisk-ekonomiska systemet. Enligt den analysen är det kanske inte en slump att den startade i Frankrike, men den är inte något som bör analyseras som ett enbart franskt fenomen.

Problemet är att man då inte lyckas förklara varför en demokratiskt vald president kan ge upphov till en så aggressiv spontan reaktion underifrån. I stället är det just mot det franska politiska systemet som blicken bör riktas.

Frankrike har förvisso en tradition av demonstrationer där gatuprotester spelar en viktig politisk roll. De gula västarna är dock ingen vanlig demonstrationsrörelse av det slag som Nuit Debout och de röda mössorna under François Hollande eller studentprotesterna mot Nicolas Sarkozy var. Den unika omfattningen av de nuvarande protesterna har att göra med sättet som Emmanuel Macron blev vald på.

När den femte republiken grundades 1958 var det mitt i en annan kris. Kriget i Algeriet hade lamslagit det redan dysfunktionella politiska systemet under den fjärde republiken som präglades av svaga regeringar utan tillräckligt stöd för att kunna driva igenom reformer. Charles de Gaulle föreslog en ny konstitution med ett semi-presidentiellt system där makten delades mellan en premiärminister och en direktvald president med ett sjuårigt mandat. Detta system som gjorde att maktkoncentrationen ökade fungerade då parlamentsvalen hölls separat från presidentvalet. Det innebar att en president inte kunde räkna med att ha stöd av en majoritet i nationalförsamlingen eftersom valet till den skedde under en annan politisk konjunktur än det till presidentposten. Därmed uppstod fenomenet ”cohabitation”, eller samregerande, där en president från ett politiskt läger kunde tvingas samsas med en premiärminister från ett annat. Det skedde först på 1980-talet när president socialisten François Mitterand fick kompromissa med den konservative Jaques Chirac och senare Édouard Balladur, samt i slutet av 1990-talet när Chirac som president fick samsas med socialisten Lionel Jospin.

2000 drev Chirac dock igenom en reform som förlade valen till samma år och samtidigt förkortade mandatet till fem år. Det gjorde att presidenten sedan 2002 har kunnat räkna med en majoritet i parlamentet eftersom parlamentsvalet hålls en månad efter presidentvalet. Det innebär dock också att ingen kontrollmekanism längre finns för att hålla den enorma makt som presidentämbetet är förenat med i schack.

Jupiters mandat

När Emmanuel Macron valdes till president 2017 befann sig det franska partiväsendet i upplösningstillstånd. Hollandes högersvängning hade gjort honom till den mest avskydde presidenten i historien och Socialistpartiet kollapsade till dryga sex procent i valet. Macrons nystartade mittenrörelse En Marche lyckades samla Socialistpartiets högerflygel och mittenflygeln av högerpartiet Les Républicains vilket ledde honom till en seger med 24 procent av rösterna i första omgången. Hans övertygande seger mot Marine Le Pen i den andra med 66 procent fick hans mandat att framstå som historiskt starkt. Men eftersom valsystemet med två omgångar i enmansvalkretsar tvingar väljarna att rösta taktiskt om de inte vill att extremhögern ska vinna, i såväl president- som parlamentsvalet, går det att ifrågasätta hur många av dem som röstade på Macron som gjorde det av ideologisk övertygelse. Det faktum att Le Pen och Jean-Luc Mélenchon samlade över 40 procent av rösterna i första omgången antyder att det knappast är en majoritet. Ekonomen Frédéric Lordon räknade efter valet ut att de som lade en positiv röst på Macron, och alltså inte bara för att blockera Le Pen, i själva verket utgjorde omkring 12,5 procent av väljarkåren.

Detta har inte hindrat Macron, som kallar sig ”Jupiter” och direkt lovade att regera som en kung, från att tolka sitt mandat som starkt. Hans föresats att med alla till buds stående medel driva igenom de nyliberala reformer som ingen av hans företrädare har lyckats med eller ens vågat – inklusive de presidentdekret som infördes med den femte republiken – har inte direkt underlättat förhållandet till oppositionen. Lägg därtill hans osedvanligt arroganta framtoning, som till exempel tar sig uttryck i uppläxningar av arbetslösa för deras klädstil, så har man ett bra recept för högexplosiva sociala relationer. När budgeten för nästa år lades fram var bränsleskatten som slår hårt mot låginkomsttagare i landsorten en tändande gnista som snabbt blev obetydlig i ljuset av reformprogrammet i sin helhet. Regeringens budget innebär att medelklassen och framför allt den rikaste en procenten gynnas, medan de allra fattigaste i stället får lägre disponibel inkomst. För Frankrikes över åtta miljoner fattiga är en sådan budget inte bara en förolämpning, den är också ett direkt hot mot deras materiella överlevnad.

”Akt V”

Macrons vägran att tillmötesgå de gula västarnas krav på att återinföra den solidariska förmögenhetsskatt som han har avskaffat visar att han fortfarande inte har förstått att han driver en

politik som han inte har mandat för. Det faktum att han har föreslagit en offentlig konsultation som ska gå via borgmästarna för att få stöd för sin budget visar också att han inte har förstått vad de gula västarnas avsky mot politisk ”representation” bottnar i. Denna avsky har sin grund i ett extremt oproportionerligt politiskt system som sedan årtionden tvingar väljare att rösta på representanter de egentligen inte vill ha.

Om de gula västarnas uppror fortsätter med oförminskad styrka borde frågan om grundandet av en sjätte republik rimligtvis komma upp på bordet. Det är något som drevs av Mélenchon inför förra valet och som samlar allt större stöd. Att Mélenchon är den som kommer att leda en sådan förändring är dock osannolikt. Sedan skandalen om partifinansiering avslöjades i oktober har hans opinionsstöd rasat och han är nu den tredje mest avskydde politikern i Frankrike. De gula västarna har dessutom visat att de inte kommer att låta sig instrumentaliserats av varken vänstern eller högern. Vad upproret kommer att mynna ut i är omöjligt att förutse. Men trots regeringens eftergifter tyder det mesta på att det kommer att fortsätta – på lördag inleds ”akt V”.

Internationalen

Macron: En lektion i hur man inte hanterar klimatförändringar

Andreas Malm

Internationalen 13/12 2018

Emmanuel Macron och Frankrikes Gula väst-protester

Klimatpolitiken och dess ramverk under kapitalismen har alltid byggt på icke-reformer som tillåter de rikaste att ackumulera kapital, samtidigt som straffskatter läggs på arbetarklassen för att styra den i ”rätt riktning”. Men som de Gula västarnas protester visar vägrar många arbetande människor acceptera kapitalismens moralistiska förhållningssätt gentemot klimatförändringar. I den här artikeln driver Andreas Malm tesen att om vi verkligen vill rädda planeten, måste vi söka andra former för att bedriva klimatpolitik. Och där har vi mycket att lära av de Gula västarnas metod och strategi, menar han.

Om någon behöver en lektion i hur man inte hanterar klimatförändringarna, är det bara att fråga Emmanuel Macron. Skattereduktioner för de rikaste, följt av högre bränsleskatter: ett sätt att skjuta sig i foten och samtidigt påstå sig gå en grönare framtid till mötes. Under de senaste två decennierna har den kapitalistiska klimatpolitiken haft denna typ av halvillusionsrika, halvt destruktiva pseudo-reformer som utmärkande drag. På något sätt säkerställer den alltid att de faktiska bördorna hamnar på de fattigas axlar: den omvandlar jordbruksmark till biobränslen och driver upp matpriserna, kompenserar lyxutsläpp genom växande skogar i Uganda eller någon annan avlägsen plats, där bönderna först måste vräkas. Den säger till vanliga konsumenter i västvärlden att det är dom som bär ansvaret för överskottet av koldioxid i atmosfären, och att konsumenterna måste välja bättre (och oftast dyrare) alternativ. Eller, för att kunna fortsätta med ”business as usual” ett tag till: planera för storskalig manipulation av jordens klimatsystem (så kallad Geo-engineering), även om effekterna är okända och kan hota existensen för miljontals människor.

Macron är den kapitalistiska klimatpolitikens sista hjälte. Som självutnämnd väktare av Parisavtalet, har han putsat på sin gloria som den sista återstående världsledaren som kämpar för ett prisgolv för utsläppsrättigheter. Men han kommer för sent, för den typ av klimatpolitiska ramverk han förälskat sig i är försatta i konkurs för länge sedan. Det krävdes Gula västar för att (åtminstone tillfälligt) skaka honom ut sina illusioner: man kan inte bekämpa klimatförändringar genom att låta de rikaste ackumulera kapital, samtidigt som straffskatter

läggs på arbetarklassen för att styra den i ”rätt riktning”. Det har inte fungerat tidigare. Det kommer aldrig att fungera.

Tyvärr lever illusionen fortfarande i miljörelsens borgerliga mittfåra: gröna lobbyister som samlades på COP24 hälsade Macrons beslut att stryka planerna på höjda skatter för fossila bränslen med tillropet “förskräckligt!”. “Om Frankrike stoppar koldioxidskatten, stoppar det energi-omställningen och skickar väldigt dåliga signaler”, sa Pierre Cannet, klimat- och energipolitisk talesperson för Världsnaturfonden Frankrike initialt. (WWF Frankrike insåg senare sitt misstag och skickade ut ett pressmeddelande som tog avstånd från koldioxidskatten).

Men som Attac Frankrikes Maxime Combes förklarar i en fantastisk artikel, skulle koldioxidskatten aldrig ha resulterat i någon “energi-omställning”. Den skulle inte ha gjort den franska bilflottan luftdriven. Dess enda verkliga effekt skulle ha märkts i plånböckerna på de mest utsatta konsumenterna som inte har råd att skrota sina gamla bilar.

Ändå måste ju de fossildrivna bilarna verkligen snabbt tas bort från våra vägar – så hur ser vi till att det händer? Genom en kraftig utbyggnad av kollektivtrafiken i städerna såväl som på landsbygden, mass-spridande av alternativa transportmedel (elektriska cyklar, bilpooler med elektrifierade fordon), förbud mot fossildrivna bilar i städer, anpassning av ekonomiska aktiviteter för att stoppa utglesningen av städerna, snabb elektrifiering av kvarvarande nödvändig auto-mobilitet - kort sagt: offentliga investeringar och offentlig planering i paritet med i klimatkrisen. Det skulle vara till hjälp om bilindustrin, i Frankrike och i resten av världen, tvingades att ställa om produktionen till sånt som behövs vid omställningen precis som amerikanska bilfabriker omvandlades till tank-tillverkare under andra världskriget.

Detta skulle vare sig hota arbetstillfällena eller levnadsstandard för vanliga människor, utan snarare tvärt om, men skulle vingklippa de superrika. Nu verkar ju inte Macron direkt vara ledaren som ligger i sängen och fantiserar om sådana åtgärds paket innan han somnar för natten. Denna de rikas president skulle hellre kompensera sina synder genom att låta andra bära korset tills de snubblar. Men den tiden är förbi när åtgärder av Macrons snitt skulle kunna påstås göra skillnad för klimatet: kapitalist-klassen kan inte längre lämnas i fred. Om vi överhuvud taget ska ha någon som helst chans att avvärja en fullständig klimat kollaps, krävs det att härskarnas palats stormas.

Och här är en andra, mer produktiv, lärdom från de senaste veckorna: så här kan vi slåss. Eventuella framsteg på klimatfronten kommer endast att nås genom kamp. Det är dags att blockera trafiken, skolstrejka, angripa den mest miljöskadliga formen av konsumtion – de rikas iögonfallande lyxorgier - och varför inte: bränna bilar? Eftersom varken Macron eller någon annan ledare för den borgerliga staten är beredd att göra vad som måste göras, måste den kapitalistiska staten tvingas göra det, av precis den typen av underifrånkraft som de gula västarna så effektivt gett uttryck för.

Och det finns faktiskt klimatrörelser som verkar i denna anda, i synnerhet ”Ende Gelände”, som i slutet av oktober mobiliserade cirka 6 000 aktivister (varav en inte helt obetydlig del var franska) mot järnvägsspåren som transporterar stenkolk och brunkolk, de mest smutsiga av fossila bränslen, från gruvorna till kraftverk i hjärtat av Tysklands industriområden. Här producerar skorstenarna både ett evigt moln av CO₂ och en nätt vinst till sina privata ägare.

Ende Gelände är precis som de Gula västarna självorganiserade och saknar polistillstånd. De har inte gula men vita uniformer. Ännu har inte Ende Gelände riktigt nått de Gula västarnas massdjup eller upproriska tonhöjd: men de har därför desto mer anledning att lära sig av Gulvästarna. Omvänt löd en av de slagord som sprejades på väggarna i centrala Paris: “klimatkrisen är ett krig mot de fattiga.” Man skulle kunna önska en mer genomgripande

klimat-militans bland de Gula västarna. Detta är just den typ av konvergens som krävs, och vi kan hoppas att vi kommer att få se exempel på detta i den kommande fjärde akten.

Oavsett om konvergensen materialiseras eller inte, kan en lärdom redan dras: om fler än fransmännen hade haft en motståndskultur och vetat hur man kämpar, kunde vi kanske ha levt på en planet som inte var så överhettad.

Översättning från engelska: Marco Jamil Espvall

Offensiv

Gula västarna skakar Macron

Arne Johansson

Offensiv 12/12 2018

Gula västarnas uppror har skakat Macron och det franska etablissemangent i grundvalarna. (foto: Sébastien Huette / Flickr CC)

Den franske presidenten Emmanuel Macron bröt på måndagen tystnaden efter fyra veckor av det uppror i gula västar som har utvecklats från en landsortsprotest mot höjd skatt på diesel och bensin till en mäktig revolt mot hela den nyliberala agenda som han vill driva igenom. Men frågan är om hans eftergifter räcker för att lösa krisen?

Macron har länge kritiserat tidigare franska presidenter för att alltför lätt ha gett vika för gatans parlament. Men nu har han själv tvingats till desperata eftergifter inför de gula västarnas uppror i ett försök att återta kontrollen, som att stoppa bränsleskattehöjningen, höja minimilönerna med 100 euro per månad, göra övertidsarbete skattefritt och stoppa en planerad skattehöjning för pensionärer. Om detta räcker för att rida ut den rörelse som vill avsätta honom återstår att se.

Vissertligen har något färre än tidigare slutit upp till de senaste veckoslutens tusentals blockader av vägtullar och rondeller, arga demonstrationer och lördagsmarscher till Paris. Enligt

polisen var de i lördags 136 000 i hela landet. Ändå har även Macron fattat att varken den redan inställda skattehöjningen på diesel och bensin eller de tusen gripandena den senaste lördagen eller rädslan för att skadas av de 89 000 tungt utrustade poliser med pansarfordon, vattenkanoner och tårgas som satts in mot de häftiga protesterna skulle räcka för att stoppa rörelsen.

Att hans egna popularitetssiffror fallit ner mot strax över 20 procent samtidigt som sju av tio fransmän och kvinnor har fortsatt att sympatisera med de gula västarna trots att de ogillar den skadegörelse som har kantat konfrontationerna i Paris har gjort detta fullständigt klart.

Macron har också på goda grunder fruktat att såväl den studerande ungdomen som facken, trots motvilliga ledningar, skulle dras med och förstärka den ytterligare. Redan i slutet av förra veckan gick elever från 200 gymnasieskolor ut i samordnade protester mot nya urvalsmetoder till högre studier, samtidigt som medlemmarna i fackföreningsrörelsen CGT har pressat den länge motvilliga ledningen till att utlysa en aktionsdag den 14 december.

Risken för att inte bara Macron ska falla utan att de gula västarnas uppror också, som redan hänt i liten skala, kan spridas till grannländer som Belgien, Nederländerna och Katalonien i Spanien har också börjat oroa makthavare i hela Europa.

De gula västarnas ledarlösa massrörelse inleddes den 17 november sedan den nya ”kolskatt” som planerats på diesel och bensin hade fått den redan sjudande bågaren socialt missnöje att koka över i det Frankrike utanför Paris och storstäderna som behöver bilen varje dag. Benämningen har rörelsen fått efter de gula västar med reflexer som aktivisterna har uniformerat sig med och som enligt fransk lag alla bilar måste vara utrustade med i händelse av motorstopp som tvingar förarna ut på vägen.

Att de gula västarna i början tycktes påminna en hel del om 1950-talets högerpopulistiska skatteprotester, den så kallade ”poujadismen”, och tidigt applåderades av Marine Le Pen fick till en början många med rötter inom den gamla vänstern att tveka om den borde stödjas. Kanske också därför att protesterna ytligt sett tycktes rikta udden mot en beskattning som Macron och regeringen har motiverat med klimatskäl.

Men det har, som även till exempel vänsterpolitikern Melanchon har begripit, snabbt visat sig att det inte ens på landsbygden bara har handlat om bränsleskatten – och ännu mindre om att motsätta sig åtgärder för klimatet.

Det handlar istället om en helig vrede mot hela den nyliberala omfördelningspolitiken från de fattiga till rika och stora företag som Macron med suverän arrogans försöker driva igenom. ”Vi tycks leva i en galen värld där de rika betalar nästan ingenting och de fattiga hela tiden beskattas. Vi har fått nog av eliten”, citerar också engelska The Guardian en ensam mamma som jobbar på flygplatsen i Toulouse för en låg minimilön. ”Macrons första åtgärd när han kom till makten var att avskaffa förmögenhetsskatten för de mega-rika samtidigt som han skar ned bostadstillägget för de fattiga”, citeras en 41-årig lågavlönad skolassistent som förklarar att hon är beredd att bemanna vägbarriaden vid Lespinasse hela julen tillsammans med sina fyra barn om så krävs.

Det sociala missnöjet på såväl den franska landsbygden som i storstädernas fattiga förorter påminner också, om än med en just nu så mycket högre röst, en hel del om det missnöje som pyr i Sverige. ”Sjukhusen är underbemannade och underfinansierade, men vad som har enat alla är Macrons arrogans”, säger en 39-årig sjuksköterska i Toulouse.

Redan i maj deltog tusentals gymnasieelever tillsammans med fackligt aktiva och stora personalgrupper i stora protester mot planerade nedskärningar av 120 000 offentligt anställda, parallellt med en lång serie av strejker under våren och försommaren mot järnvägens avregle-

ring. 160 000 deltog också i oktober i en facklig aktionsdag till försvar för den ”sociala modellen”.

Så varför kunde Macron stå pall då, medan han nu ser sig tvungen till eftergifter?

Ett skäl är den ilska som den upproriska karaktären av dessa protester visar upp och som trots att de är helt spontana har fått tusentals vanliga arbetare, småföretagare och arbetslösa från mindre städer och byar i hela landet, inklusive många kvinnor, att våga blockera motorvägstullar eller ta sig till Paris för att öga mot öga möta kravallpolisens tårgas och vattenkanoner och förena sig med förörternas folk. Proteströrelsen har också fortsatt trots fyra döda, hundratals skadade både demonstranter och poliser och tusentals gripna.

Ett annat skäl är det fortsatt massiva stödet från mer än två tredjedelar av befolkningen, trots den förstörelse av skyltfönster, restauranger och bilar som har kantat de avenyer där polisen har hejdat demonstranterna.

Ett tredje skäl är därmed den uppenbara möjligheten att samla en ännu bredare och gemensam rörelse som på allvar skulle kunna knäcka Macrons försök att genomdriva de nyliberala avregleringar, skatte- och pensionsreformer som i så hög grad har svenska förebilder.

Den långa lista av 47 spretiga och delvis motstridiga ”krav” som har sammanställts av de gula västarna på nätet innehåller också många som en gemensam aktion med fackföreningsrörelsen skulle kunna fördubbla trycket för. Det gäller då alltifrån krav på höjda minimilöner, förbättrade pensioner och socialförsäkringar till en skärpt progressiv inkomstskatt, återinförd förmögenhetsskatt och socialt viktiga investeringar i skolor, sjukvård, bostäder och kollektivtrafik.

I övrigt listas både progressiva krav – på jämlik behandling av alla som arbetar i Frankrike, att asylsökande ska ges tryggt boende, säkerhet och utbildning – och negativa, som att de som har fått avslag ska avvisas. I några få klimatrelaterade punkter krävs också att varor transporteras på järnväg, en plan för isolering av hus och att sjöfartsbränsle ska beskattas.

Frågan är nu om ett par om än kostsamma eftergifter från Macron tillsammans med ursaker för vissa uttalanden och löften om en ny dialog med både facken och landets borgmästare räcker för att de fackliga ledarna än en gång ska smita undan och de gula västarnas rörelse denna gång ska bedarra? Särskilt som inga andra krav ställs på de rika än att de inte ska smita från sina sänkta skatter och att inget har sagts om hur notan ska betalas.

De gula västarnas protester signalerar hur som helst början på ett nytt socialt kampuppsving i Europa, som både kan utmana de nyliberala regeringarna, rycka initiativet från högerpopulismen och återge initiativet till en ny vänster.

För klimatkampen innebär också de gula västarna en livsviktig lärdom att denna måste utgå från den sociala rättvisan, samt att krav måste peka mot sådant som en plan för utbyggd och avgiftsfri kollektivtrafik och krav på företagen att leverera fossilfria fordon istället för bensinskatt på landsbygdens folk för att göra trafiken fossilfri.

Proletären

Här är Gula västarnas krav för ett rättvist Frankrike

August Eliasson

Proletären 8/12 2018

Protesterna i Frankrike fortsätter, samtidigt som det spekuleras i media vad de egentligen vill. Proletären publicerar här Gula västarnas hela lista med krav som de lämnat in till regeringen.

Gula västarnas protester i Frankrike har sänt en chockvåg över hela Europa. De har beskrivits som liberala skattemotståndare, som högerextrema rasister, som klimatförnekare eller anarkister. I slutet av november lämnade representanter för Gula västarna, utsedda av lokalgrupper, in en brokig lista med 42 olika tydligt formulerade krav till media och Frankrikes regering.

Kravet på en frysning av bensinskatten, som Macron nu gått med på, är bara ett av många. Gula västarna kräver också ökad progressiv beskattning, höjd skatt för storföretag, höjning av minimilönerna, sänkta politikerlöner, maxlön för rika, stopp för nedläggningar och utförsäljningar av statliga företag, nej till höjd pensionsålder och hyresregleringar.

Kraven vänder sig emot den nyliberala politik som svept genom Europa de senaste decennierna, mot skatter och regler som missgynnar ”vanligt folk” (som bensinskatten), men också mot korrupta politiker som lever i en egen värld långt ovanför folket.

Kravlistan är knappast klimatfientlig. Kravet på att bensinskatten inte ska höjas kombineras med krav på en nationell satsning på att isolera hus för att minska elförbrukningen, höjd skatt på fartygs- och flygbränsle, och satsningar på vätgasbilar hellre än elbilar.

Några krav handlar om migrationspolitiken. Gula västarna vill bland annat ha ett stopp för utstationerad arbetskraft och kräver att franska löner och arbetsvillkor ska gälla för alla som arbetar i Frankrike. De vill att asylsökande ska behandlas väl i Frankrike, och få mat, boende och säkerhet, men också att de som inte får sin ansökan beviljad ska föras ut ur landet. De som får stanna måste integreras i det franska samhället, med hjälp av språkkurser och medborgarskapskurser.

De kräver också att regeringen adresserar orsakerna till migration, och samarbetar med FN för att upprätta flyktingläger runt om i världen där flyktingar kan invänta besked om asyl.

Andra krav rör småföretagare, som ett stopp för stora shoppingområden som utarmar stadskärnorna, samt skattelättnader och bättre socialförsäkringar för små- och egenföretagare. Man vill också se att tillräckligt med resurser går till polisen och rättsväsendet.

Den franska tidningen Le Monde, som granskat alla listans krav, menar att den till 75 procent stämmer överens med vänsterpartiet La France Insoumise (”Frankrike böjer sig inte”), lett av Jean-Luc Mélenchon. Bara hälften av kraven delas av högerextrema Rassemblement National (f d Front National) och väldigt få av kraven delas av Emmanuel Macrons liberala parti eller de konservativa partierna.

Här är alla Gula västarnas krav:

1. Noll hemlöshet: VIKTIGT.
2. Ökad progressivitet i beskattningen (fler nivåer).
3. Höjning av minimilönen till 1300 euro netto.
4. Gynna småföretag i byar och stadskärnor. (Stoppa byggandet av stora shoppingområden utanför storstäderna som tar död på småföretagen) + gratis parkering i stadskärnorna.
5. En stor plan för isolering av hus (för ekologisk omställning som samtidigt gynnar hushållens ekonomi).
6. Låt de stora (McDonalds, Google, Amazon, Carrefour...) betala höga skatter och låt de små (hantverkare, småföretagare) betala låga skatter.
7. Samma socialförsäkringssystem för alla (inklusive hantverkare och egenanställda). Lägga ner RSI [*ett socialförsäkringssystem för egenanställda, Proletärens anm.*].
8. Pensionssystemet måste förbli solidariskt och därmed socialiserat. (Nej till ”allmän poängpension” [*det nya allmänna pensionssystemet inspirerat av det svenska systemet*]

som Macron vill införa, och som bland annat innebär att vissa arbetares rätt att gå i pension tidigare avskaffas, Proletärens anm.])

9. Slut på höjningarna av bränsleskatten.
10. Ingen ska ha mindre än 1200 euro i pension.
11. Valda politiker ska tjäna medianlön. Politikers resekostnader ska övervakas och ersättas om de är rättfärdigade. De ska ha rätt till restaurangkuponger och semestercheckar.
12. Allas löner, liksom pensioner och bidrag, ska knytas till inflationen.
13. Skydda fransk industri. Förbjud utflyttning. Att skydda vår industri är att skydda vårt kunnande och våra anställningar.
14. Stopp för utstationerad arbetskraft. Det är onormalt att personer som arbetar på franskt territorium inte har samma löner och rättigheter. Alla som är behöriga att arbeta på franskt territorium ska behandlas jämlikt med franska medborgare och deras arbetsgivare ska skatta på samma sätt och samma nivå som franska arbetsgivare.
15. För trygga anställningar: begränsa antalet tillfälliga anställningar inom stora företag. Fler fasta tillsvidareanställningar.
16. Lägg ner CICE [*ett system för skattelättnader för företag, Proletärens anm.*]. Använd pengarna till att lansera en fransk vätgasbilsindustri (som är verkligt ekologisk, till skillnad från elbilen).
17. Stoppa nedskärningspolitiken. Stopp för återbetalning av räntor på skulder som är förklarade illegitima, börja återbetala skulder utan att ta pengarna från fattiga och låginkomsttagare och ta istället pengarna genom att driva in de 80 miljarder som försvinner varje år i skatteflykt.
18. Adressera orsakerna till påtvingad migration.
19. Behandla asylsökande väl. Vi är skyldiga dem boende, säkerhet, mat och utbildning åt barnen. Arbeta med FN för att upprätta flyktingläger i många länder i världen, i väntan utslaget av asylansökan.
20. De som fått avslag på sin asylansökan ska återföras till sitt hemland.
21. Inför en verklig integrationspolitik. Att bo i Frankrike måste innebära att bli fransk (franska språkkurser, kurser i fransk historia medborgarkurser med certifiering i slutet av kursen).
22. Maximilön på 15.000 euro.
23. Skapa jobb åt de arbetslösa.
24. Höj ersättningarna för funktionshindrade.
25. Reglera hyrorna. Bostäder med rimliga hyror (speciellt för studenter och arbetare med osäkra anställningar).
26. Förbjud utförsäljning av egendom som tillhör Frankrike (flygplatser, dammar).
27. Tildela de resurser som behövs till rättssystemet, polisen, gendarmeriet och armén. Polisen bör få ersättning för overtidsarbete.
28. Alla intäkter från vägtullar ska gå till underhåll av motorvägar och vägar i Frankrike, och till vägsäkerhet.
29. Eftersom gas- och elpriserna stigit sedan privatiseringarna vill vi att gasen och elen blir offentligt ägd igen och att priserna sänks kraftigt.
30. Stoppa omedelbart nedläggningen av små järnvägslinjer, postkontor, skolor och mödravårdscentraler.
31. Välmående för våra äldre. Förbud mot att tjäna pengar på äldre. Tiden för att profitera på de gråhåriga är över. En ny era av välmående för de gråhåriga börjar.
32. Max 25 elever per klass från förskolan till gymnasieexamen.
33. Mer resurser till psykiatrin.
34. Inför folkomröstningar i konstitutionen. Upprätta en användarvänlig hemsida, övervakad av ett oberoende kontrollorgan, där medborgare kan lämna lagförslag. Om ett lagförslag

- når 700.000 signaturer måste lagförslaget diskuteras, färdigställas och justeras av nationalförsamlingen som ska vara skyldiga att lämna in det (senast på dagen ett år efter att de 700.000 signaturerna erhöles) till folkomröstning.
35. Återinför 7 års mandatperiod för presidentämbetet. (Med val till nationalförsamlingen två år efter presidentvalet för att göra det möjligt att ge en positiv eller negativ signal till presidenten om dennes politik, vilket skulle bidra till att folkets röst blir hörd.)
 36. 60 års pensionsålder för alla, och rätt att gå i pension vid 55 års ålder för de som kroppsarbetar (som byggnadsarbetare eller slakteriarbetare).
 37. En 6-åring kan inte ta hand om sig själv, behåll pajemploi-systemet [*ett system för att underlätta för föräldrar i Frankrike att anlita barnpassning, Proletärens anm.*] till och med 10 års ålder.
 38. Främja varutransporter via järnvägen.
 39. Nej till källskatt [*det skattesystem som bland annat Sverige har som innebär att arbetsgivaren drar av och betalar in för preliminär skatt från den anställdes bruttolön, en skattereform som bland annat facket CGT är emot, Proletärens anm.*]
 40. Slut på livstidspensionen för presidenter.
 41. Förbud mot att ta ut avgift vid kortbetalning.
 42. Skatt på fartygs- och flygbränsle [*flygfotogen, Proletärens anm.*].

Källa och översättning: *Listan, som lämnades in av representanter för de Gula Västarna till franska regeringen, samt skickades till media, den 29 november är publicerad på franska [här](#) och [här](#). Proletärens svenska översättning utgår från översatta listor som finns på [flera svenska webbsidor](#) men är bearbetad och korrigerad av Proletären utifrån den franska originaltexten.*

Erik Almqvists attack mot Gula västarna avslöjar extremhögern

August Eliasson

Proletären 12/12 2018

Sverigedemokraternas tidigare talesperson i ekonomisk-politiska frågor, Erik Almqvist, går till attack mot Gula västarnas ”realistiska krav”. I högerens nationalism är det storföretagen och de rika som ska gynnas, inte folket.

Sverigedemokraternas tidigare ekonomisk-politiska talesperson, Erik Almqvist, går till angrepp mot Gula västarna i en krönika på den sverigedemokratiska nyhetssidan Samhällsnytt.

Höjd skatt för rika, sänkt pensionsålder, höjda minimilöner, slut på nedskärningar, återförstatligande av privatiserade energibolag och förbud för företag att flytta utomlands är krav som de allra flesta fransmän – och svenskar – kan ställa sig bakom. Men inte Erik Almqvist som dömer ut kraven som ”realistiska”.

Han lyfter fram det fåtal krav han tycker är bra, som att asylsökande som fått avslag ska avvisas och att FN ska upprätta flyktingläger där flyktingar kan få hjälp i närområdet. Men listans övriga krav avfärdar han.

De värsta kraven är enligt Erik Almqvist kraven på att förbjuda industrier från att flytta utomlands, mer progressiv beskattning, lagstadgad högsta lönen, att sluta betala ränta på statskulden och sänkt pensionsålder. Dessa krav skulle allvarligt skada statsfinanserna och göra franska företag mindre konkurrenskraftiga, menar han.

I Erik Almqvists nationalism flyttar företag ur landet och lämna bruksorter i förfall. I Erik Almqvists nationalism sänks skatterna för de rika, så att samhället ytterligare slits sönder av

klassklyftor. I Erik Almqvists nationalism tvingas vanliga svenskar att arbeta tills deras kroppar inte orkar mer. Allt, så länge statsfinanserna ser bra ut och svenska företag är konkurrenskraftiga.

Den nationalism som Erik Almqvist och partier som Sverigedemokraterna förespråkar har ingenting att göra med Gula västarnas krav på reformer som gynnar folket. Högerens nationalism påstår sig ofta stå på folkets sida – men i verkligheten är det bara ännu en variant på den ekonomiska politik som innebär att ta från de fattiga och ge till de rika. Skillnaden är att högerens nationalisterna hittat en syndabock.

Själva styrkan i Gula västarna-rörelsen är att den ställer krav och förslag som de allra flesta vanliga fransmän – oavsett religiös eller etnisk bakgrund – kan enas bakom.

För det parti som vill ta från de rika, och ge till de fattiga, är kraven inte alls realistiska. Men politik handlar om att vilja, som Olof Palme sa. Och Erik Almqvist vill inte.

”**I sin helhet skulle listan** kräva enormt ökade statliga inkomster för att kunna förverkligas”, skriver han i sin krönika. Staten skulle behöva intervensera i ekonomin, ett steg mot att ”folket ska äga produktionsmedlen”. Skatterna skulle behöva höjas kraftigt, vilket vore ett ”halvt steg till 100% skatt, dvs kommunism”.

När folket utmanar eliten gör Erik Almqvist som högeren alltid gjort och skrämmer med kommunism. Kanske kan det förklara landsflykten till Ungern. För om förbud av företag att flytta utomlands, sänkt pensionsålder, höjda löner och ett slut på nedskärningar är kommunistiska krav – då fullkomligt kryllar det av kommunister inte bara i Frankrike, utan också i Sverige.

Trots regeringens eftergifter – Gula västar och fackförbund mobiliserar igen

August Eliasson

Proletären 13/12 2018

Proteströrelsen Gula västarna fortsätter att skaka Frankrike. Inför helgen har fackförbundet CGT utlyst en protestdag, trots att Macron redan gått med på att höja minimilöner och frysa skatthöjningarna.

För fjärde helgen i rad samlade Gula västarna förra lördagen till protester över hela Frankrike. Enligt BBC deltog lika många demonstranter som förra helgen, 136.000, över hela landet. Nu mobiliserar Gula västarna, men också fackförbundet CGT, till nya protester kommande helg.

I Paris utbröt kravaller efter att regeringen satt in gendarmeriet, statliga militärt organiserade polisstyrkor, mot ca 10.000 demonstranter. Över 100 rapporterades ha skadats och 1220 gripits. På sociala medier har videor på polisövergrepp, som en video där gymnasieungdomar grips och förnedras av polis, upprört många fransmän.

Gula västarnas protester har redan gett resultat. President Emmanuel Macron gick förra veckan med på att ställa in alla planerade höjningar av bensinskatten. I tisdags meddelade han att även minimilönen höjs med 100 euro i månaden, en höjning som staten och alltså inte arbetsgivarna kommer att stå för. Men eftergifterna har hittills inte dämpat protesterna som allt mer riktar sig mot hela den nyliberala politiken.

På den lista med 42 krav som talespersoner för Gula västarna skickat till politiker och media finns klassiska vänsterkrav som höjd skatt för storföretag och rika, sänkt pensionsålder, stopp på nedskärningar och återförstatligande av energibolag. Kravet på att bensinskatten inte ska höjas kombineras med klimatkrav som en nationell satsning på att isolera hus för att minska

elförbrukningen, höjd skatt på fartygs- och flygbränsle, och satsningar på vätgasbilar hellre än elbilar.

Gula västarna kräver även stopp för utstationerad arbetskraft och att franska löner och arbetsvillkor ska gälla i Frankrike. Asylsökande ska behandlas väl, få mat, boende och säkerhet, men de som inte får sin asylansökan beviljad ska föras ut ur landet. Nyanlända med uppehållstillstånd ska integreras i det franska samhället, med hjälp av språkkurser och medborgarskapskurser.

Andra krav handlar om bättre villkor för småföretagare, och tillräckliga resurser till polis och rättsväsende.

Tidningen Le Monde, som granskat listan, menar att den till 75 procent stämmer överens med kraven från vänsterpartiet La France Insoumise ("Frankrike böjer sig inte"), lett av Jean-Luc Mélenchon. Bara hälften av kraven delas av högerextrema Rassemblement National (f d Front National) och väldigt få av kraven delas av Macrons liberala parti eller de konservativa partierna.

I demonstrationerna finns alla politiska strömningar representerade, från högerextremister och monarkister, till extremliberaler och kommunister. Vissa undersökningar visar att många som identifierar sig som "gula västar" tidigare röstat på Rassemblement National men många vänder sig emot både partier och fackföreningar, som man anser vara korrupta.

Ledningen för det radikala fackförbundet CGT, som står nära kommunistpartiet PCF, ställde sig tidigt avvaktande till protesterna, och varnade för högerextrema element i protesterna. Lokalt har dock flera CGT-förbund deltagit och försökt knyta ihop kampen mot den orättvisa skattepolitiken och sänkt levnadsstandard med den fackliga kampen för högre löner och bättre arbetsvillkor.

CGT utlyste förra veckan en strejk- och protestdag den 14 december med krav på höjda löner och pensioner. Förbundet har också varslat om strejk bland sina medlemmar i energisektorn från torsdagen den 13 december, och menar att Macrons eftergifter inte är tillräckliga.